

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la recursul în anulare

învinuirea lui

Roman Fîntîna

(art. 190 alin. (1) Cod penal)

*(Dosarul nr. 4-Ire-68/2023
Nr. PIGD 1-21058586-01-4/1r/e-13092023)*

Recurs în anulare inadmisibil declarat până la 01 septembrie 2023 se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora; Recursul ordinar declarat peste termen; Recurs în anulare vădit neîntemeiat.

14 mai 2025

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Instanța de fond: Mihaela Scripluc

Curtea de Apel: Gheorghe Scutelnic, Angela Revenco, Ghenadie Liulca

Curtea Supremă de Justiție: Nadejda Toma, Iurie Diaconu, Victor Boico

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul Aliona Rusnac în interesele condamnatului Roman Fîntînă,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte,*

Alexandru Negru,

Ghenadie Eremciuc, *judcători,*

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Roman Fîntînă s-a născut în anul 1992 în raionul Sîngerei. El a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal (escrocherie).

2. Roman Fîntînă a fost apărât de avocații Elena Negru, Larisa Craveț și Aliona Rusnac.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură simplificată, conform art. 364¹ Cod de procedură penală. Roman Fîntînă a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor incriminate și condamnat la trei ani de închisoare, cu suspendarea executării acesteia pe un termen de probațiune de doi ani. Instanța de apel a admis apelul procurorului, a casat sentința în partea stabilirii pedepsei și a pronunțat o nouă hotărâre. Roman Fîntînă a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal (două episoade) și condamnat la trei ani și șase luni de închisoare. În rest, sentința a fost menținută.

4. La 07 decembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a declarat inadmisibil recursul avocatului Aliona Rusnac, ca fiind depus peste termen.

5. La 23 iunie 2023, avocatul Aliona Rusnac a depus recurs în anulare în care solicită casarea deciziei Curții Supreme de Justiție și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de recurs.

6. Urmărirea penală privind învinuirea în baza art. 190 alin. (1) Cod penal (episoadele din 09 decembrie 2020 și 17 decembrie 2020) au fost pornite la 05 februarie 2021 și s-a finalizat la 19 aprilie 2021. La 04 martie 2021, cauzele penale au fost conexe într-o singură procedură. Prima instanță a examinat cauza în perioada 20 aprilie – 13 august 2021. Instanța de apel a examinat cauza între 03 septembrie 2021 – 15 iunie 2022. Instanța de recurs a examinat cauza între 18 octombrie și 07 decembrie 2022. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție pentru examinarea recursului în anulare la 20 octombrie 2023.

ÎN FAPT

7. Roman Fîntînă a fost acuzat că, la 09 decembrie 2020, în intervalul orelor 10:00–11:00, în mun. Chișinău, acționând cu intenție și din motive de cupiditate,

a indus în eroare un minor, sub pretextul efectuării unui apel telefonic și al notării unui număr dintr-un automobil din apropiere, obținând astfel în posesie telefonul mobil al victimei („Xiaomi Redmi Note 9 Pro”, evaluat la 5840 de lei). Ulterior, a părăsit locul faptei cu telefonul și l-a înstrăinat la o filială „Blago Group” SRL pentru suma de 2670 de lei. Acțiunile au fost încadrate conform art. 190 alin. (1) Cod penal.

8. Roman Fîntîină a fost, de asemenea, acuzat că, la 17 decembrie 2020, în jurul orei 11:00, în s. Heciul Nou, r-nul Sîngerei, acționând intenționat și cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, a indus-o în eroare pe Alina Ursu, pretinzând că soțul acesteia i-a permis să utilizeze temporar un ferăstrău mecanic „Husqvarna” (1300 lei) și un aparat de sudat „КАЛИБР СВИ-220” (1125 lei). După ce a obținut bunurile, a părăsit gospodăria și le-a înstrăinat în piața „Caraciobanu” din mun. Bălți, cauzând un prejudiciu de 2425 de lei. Acțiunile au fost calificate conform art. 190 alin. (1) Cod penal.

9. La 13 august 2021, prin [sentința Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei](#), Roman Fîntîină a fost recunoscut vinovat de comiterea a două infracțiuni de escrocherie (art. 190 alin. (1) Cod penal) și condamnat definitiv la trei ani de închisoare. În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de doi ani. Instanța a admis acțiunile civile și a dispus încasarea din contul inculpatului a prejudiciului material și moral: 6840 de lei către I.M. și 3425 de lei către Alina Rusu.

10. La 17 august 2021, procurorul Alexandru Godorog din cadrul Procuraturii raionului Sîngerei a declarat apel. El solicită casarea sentinței în partea ce ține de individualizarea pedepsei. Procurorul a solicitat condamnarea lui Roman Fîntîină, pentru două episoade de escrocherie (art. 190 alin. (1) Cod penal), la pedeapsa de patru ani de închisoare, prin cumul parțial cu pedeapsa aplicată prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 07 iunie 2021. Procurorul a considerat neîntemeiată suspendarea condiționată a pedepsei conform art. 90 Cod penal, apreciind că aceasta nu asigură realizarea scopului pedepsei.

11. În instanța de apel, cauza a fost examinată în lipsa inculpatului, care s-a sustras de la ședințele de judecată din 03 noiembrie 2021, 01 decembrie 2021 și 19 ianuarie 2022. Deoarece aducerea silită nu a putut fi executată, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 04 mai 2022, inculpatul a fost anunțat în căutare. (f.d. 7–9, vol. II).

12. La 15 iunie 2022, [Curtea de Apel Bălți](#) a admis apelul procurorului, a casat sentința și a pronunțat o nouă hotărâre. Roman Fîntîină a fost condamnat pentru două episoade de escrocherie (art. 190 alin. (1) Cod penal) la doi ani și șase luni de închisoare. La pedeapsa stabilită a fost adăugată parțial pedeapsa aplicată și neexecutată prin sentința din 27 septembrie 2021, fiind stabilită o pedeapsă definitivă de trei ani și șase luni de închisoare. În rest, sentința a fost menținută. Instanța de apel a constatat că pedeapsa aplicată de prima instanță – închisoare cu suspendare – este nejustificat de blândă, având în vedere

antecedentele penale ale inculpatului, inclusiv pentru fapte similare, și faptul că măsurile anterioare de clemență nu au avut efect corectiv. Infraacțiunile au fost comise înaintea condamnărilor anterioare și prejudiciul nu a fost recuperat.

13. La 15 septembrie 2022, avocatul Aliona Rusnac a declarat recurs. Ea solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței. Avocatul a susținut că instanța de apel nu a motivat suficient necesitatea aplicării pedepsei cu închisoare și inexistența altor mijloace de atingere a scopului pedepsei. Între timp prejudiciile au fost reparate, iar părțile vătămate au solicitat o pedeapsă neprivativă de libertate. De asemenea, s-a menționat că Roman Fîntînă a luat cunoștință despre decizia instanței de apel abia la 01 septembrie 2022, prin intermediul mamei sale.

14. Prin [decizia Curții Supreme de Justiție](#) din 07 decembrie 2022, recursul a fost declarat inadmisibil, ca fiind declarat peste termen. Instanța de recurs a reținut că recursul a fost declarat peste termenul legal, iar această omisiune atrage, potrivit legii, decăderea din dreptul de a exercita calea de atac și nulitatea actului procesual tardiv. Argumentele prezentate de apărător în sprijinul cererii de repunere în termen au fost considerate neîntemeiate. S-a subliniat că instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 15 iunie 2022, în lipsa inculpatului, aflat în căutare, dar în prezența avocatei Larisa Craveț, menționând că motivarea deciziei va fi pronunțată la data de 13 iulie 2022. Potrivit scrisorii nr. 3223 din 15 iulie 2022, copia deciziei motivate a fost expediată participanților. Cu toate acestea, recursul a fost declarat de avocata Aliona Rusnac abia la data de 15 septembrie 2022.

15. La 23 iunie 2023, avocatul Aliona Rusnac, în interesul condamnatului, a depus recurs în anulare. Ea solicită casarea deciziei instanței de recurs și rejudecarea cauzei. Apărarea susține că recursul a fost declarat inadmisibil pe motivul depășirii termenului, însă condamnatul a aflat despre decizia instanței de apel de la mama sa, întoarsă din străinătate la 01 septembrie 2022. Condamnatul nu a participat la examinarea apelului, fiind anunțat în căutare. Avocatul desemnat pentru apărarea sa în instanța de apel nu a contestat decizia, considerând că aceasta depindea de voința condamnatului și de eventualele probe suplimentare pe care acesta le-ar fi putut prezenta.

16. La 20 octombrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat procurorului depunerea referinței la recurs. La 12 mai 2025 procurorul Cătălin Scutelnic a depus referință, care solicită declararea recursului ca fiind inadmisibil, deoarece argumentele invocate nu constituie un viciu fundamental.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

17. Instituția recursului în anulare a fost abrogată prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023. Totuși, această modificare nu are efect asupra recursurilor în anulare depuse până la 01 septembrie 2023. Conform art. XI alin. (3¹) al acestei legi:

„Recursurile în anulare declarate până la intrarea în vigoare a prezentei legi se examinează și se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora.”

18. Până la 01 septembrie 2023, partea relevantă a art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, care se referea la temeiurile pentru recurs în anulare, era următoarea:

„Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată...”

19. Conform art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală:

„44) viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată – încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale;”.

20. Conform art. 454 Cod de procedură penală:

„Recursul în anulare poate fi declarat în termen de 6 luni de la data rămânării irevocabile a hotărârii judecătorești.”

21. Art. 456 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală prevedea următoarele:

„(2) Admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție o va decide un complet format din 5 judecători, fără citarea părților, în camera de consiliu, în baza materialelor din dosar.

(3) În cazul constatării condițiilor prevăzute la art. 432 alin. (2), completul format din 5 judecători va decide asupra inadmisibilității recursului înaintat prin decizie motivată adoptată în unanimitate, iar în cazul constatării condițiilor prevăzute la alin. (4) al articolului menționat, completul va trimite prin raport recursul în anulare pentru judecare Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție.”

22. Art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție, după modificările introduse prin Legea nr. 224/2024, prevede următoarele:

„(5¹) ... Curtea Supremă de Justiție va examina în complete de 3 judecători cererile de recurs, cererile de recurs în anulare și cererile de revizuire, care au fost inițial repartizate spre examinare completelor din 5 judecători. Acestea vor fi examinate de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor.”

23. Conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală:

„(2) În cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.”

24. Conform art. 231 alin. (4) Cod de procedură penală:

„(4) termenele calculate pe luni expiră la sfârșitul zilei respective a ultimei luni.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

25. Având în vedere prevederile art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție, în pofida prevederilor art. 456 alin. (2) Cod de procedură penală, admisibilitatea recursului în anulare este examinat de un complet din trei judecători ai Curții Supreme de Justiție.

26. Recursul în anulare examinat a fost declarat în mai puțin de șase luni de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de recurs, adică a fost depus în termen.

27. Examinând recursul în anulare, Curtea Supremă de Justiție trebuie să răspundă la întrebarea dacă există temeiul prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, adică dacă hotărârea irevocabilă atacată este afectată de un viciu fundamental, eroare de drept comisă la judecarea cauzei în cadrul procedurii precedente. Curtea Supremă de Justiție a explicat deja ce înseamnă „viciul fundamental” în cauzele penale nr. [1re-83/2023](#) și [1re-85/2023](#). Viciul fundamental există dacă sunt întrunite cumulativ următoarele elemente:

- a) a fost stabilită o încălcare a normelor de procedură;
- b) această încălcare este „gravă”;
- c) încălcarea a afectat soluția din hotărârea pronunțată.

28. Curtea Supremă de Justiție de asemenea a notat în cauzele de mai sus că, având în vedere că pune în discuție un lucru judecat, recursul în anulare nu poate reprezenta un recurs ordinar repetat. Pentru a admite recursul în anulare, gravitatea încălcărilor trebuie să fie considerabil mai mare decât cele care pot servi drept temei pentru admiterea recursului ordinar (decizia [nr. 4-1re-62/2023](#), § 30).

29. În continuare urmează a fi examinat dacă viciile invocate sunt probate și reprezintă un „viciu fundamental” în sensul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală. În cauza nr. [1re-147/23](#), Curtea Supremă de Justiție a explicat că, conform art. 451 alin. (1) Cod de procedură penală în vigoare la data depunerii recursului, hotărârile irevocabile puteau fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise „la judecarea cauzei”. Ultima sintagmă semnifică că doar erorile de drept care vizează soluționarea fondului cauzei penale pot fi examinate în cadrul recursului în anulare.

30. Recurentul susține că instanța de recurs ordinar neîntemeiat a declarat inadmisibil recursul, ca fiind depus peste termen, deși el a fost depus în mai puțin de 30 de zile de la momentul în care condamnatul a cunoscut despre decizia motivată a instanței de apel, însă peste mai mult de 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate.

31. În instanța de apel, cauza a fost examinată în lipsa inculpatului, care a fost anunțat în căutare (se vedea para. 11). Dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat la 15 iunie 2022. Decizia integrală a fost pronunțată la 13 iulie 2022 și în aceeași zi plasată pe portalul instanțelor judecătorești, care este accesibil tuturor. Totodată, la 15 iulie 2022 copia deciziei motivate a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 iunie 2022 a fost expediat tuturor participanților la proces (f.d. 34, vol.II). Recursul ordinar a fost declarat peste mai mult de 30 de zile de la pronunțarea deciziei instanței de apel (a se vedea para. 17).

32. Potrivit legii în vigoare la data pronunțării deciziei instanței de apel, termenul de recurs era de 30 de zile. Acest termen urma a fi calculat de la data pronunțării deciziei instanței de apel. Articolul 422 Cod de procedură penală nu menționa expres dacă termenul de 30 de zile urma a fi calculat de la data pronunțării dispozitivului deciziei instanței de apel sau de la pronunțarea deciziei motivate. Persoana are obligația să se informeze despre progresul procedurilor ce o vizează, chiar dacă s-a sustras de la examinarea cauzei. Neonorarea acestei obligații ar putea servi drept motiv pentru calcularea termenului de recurs de la plasarea deciziei pe internet, sau de la o dată apropiată acestui moment, chiar dacă persoana nu cunoștea cu aproximație data la care va fi pronunțată decizia motivată (*încheierea CSJ nr. [Ira-574/23](#), § 23*). Având în vedere că recursul urmează să conțină motivele și temeiurile, iar condamnatul nu era încarcerat, completul Curții Supreme de Justiție consideră că termenul de recurs a început să curgă din ziua în care condamnatul a putut accesa decizia motivată a instanței de apel pe internet, adică din 13 iulie 2022.

33. Avocatul Aliona Rusnac a depus recurs în interesele condamnatului pe 15 septembrie 2022, însă termenul de recurs de 30 de zile expirase la 15 august 2022. Completul subliniază că între publicarea deciziei integrale pe portalul instanțelor judecătorești și depunerea recursului au trecut 30 de zile. Îi revine recurentului să convingă Curtea prin argumente puternice că termenul de recurs a început să curgă de la o dată ulterioară (*încheierea CSJ nr. [Ira-760/2024](#), § 22*). Avocatul a sugerat în recurs că termenul ar trebui să înceapă de la data când condamnatul a aflat despre decizia instanței de apel la 01 septembrie 2022, de la mama sa care revenise de peste hotărîre. Această poziție nu poate fi acceptată de instanța de judecată.

34. Examinarea cauzei în primă instanță s-a desfășurat cu prezența inculpatului. Acesta, precum și apărătorul său, nu au fost prezenți la pronunțarea sentinței din 13 august 2021, însă au fost informați despre data și ora ședinței, aspect confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 159–164, vol. I). Condamnatul a primit copia sentinței la 20 august 2021, conform avizului de recepție semnat (f.d. 180, vol. I). Completul reține că acesta era conștient de faptul că dosarul se află în examinare în instanța de apel, întrucât, pentru una dintre ședințele inițiale, a confirmat primirea citației (f.d. 192, vol. I). Ulterior, condamnatul s-a sustras, iar cauza a fost examinată în lipsa sa. La examinarea

cauzei în apel a participat un alt avocat, care nu a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel. Intervenția unui nou avocat în cauză nu constituie temei pentru repunerea în termenul de exercitare a recursului. Odată cu expirarea termenului pentru parte, acesta expiră și pentru noul apărător.

34. Din motivele de mai sus, conform art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție și art. 456 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul în anulare declarat de către avocatul Aliona Rusnac împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 07 decembrie 2022.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Alexandru Negru

Ghenadie Eremciuc